

Väljaandja:	Riigihalduse minister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	20.03.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	17.07.2023
Avaldamismärge:	RT I, 17.03.2023, 84

Maakonna arengustrateegia elluviimise toetuse tingimused ja kord

Vastu võetud 16.03.2023 nr 15

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala, eesmärk ja sihtpiirkond

- (1) Määrus reguleerib maakonna arengustrateegia elluviimise toetusmeetmest (edaspidi *meede*) toetuse taotlemist, andmist, kasutamist ja tagasinõudmist.
- (2) Toetuse andmisel lähtutakse riigieelarve seaduse § 20 lõike 4 kohaselt kinnitatud regionaalvaldkonna programmist.
- (3) Toetuse andmise eesmärk on pakkuda kohaliku omavalitsuse üksustele nende ühisel ülesannete täitmisel täiendavat riigi tuge maakonna arengustrateegias määratud eesmärkide saavutamisel vastavalt riigi ja maakonna esindajate dialoogi käigus kokku lepitud teemadele (edaspidi *teema*).
- (4) Meetme väljundnäitajad on:
  - 1) integreeritud territoriaalse arengu projektide arv;
  - 2) mitme maakonna koostööprojektide arv;
  - 3) piirkonna spetsialiseerumise ja oskuste arendamisega seotud projektide arv;
  - 4) ettevõtlikkust ja valdkondlikku võrgustamist toetatavate projektide arv;
  - 5) mitterahalist toetust saavate äriühingute arv;
  - 6) avaliku ruumi arendamisse panustavate projektide arv;
  - 7) kaasfinantseeritud projektide arv;
  - 8) uuringute ja analüüside arv;
  - 9) uute ja uuendatud korraldusega teenuste arv.
- (5) Meetme tulemusnäitajad on:
  - 1) avaliku sektori investeringut täiendavate erasektori investeringute maht;
  - 2) kohaliku omavalitsuse üksuse täiendav projektiväline rahaline panus projekti tegevustesse;
  - 3) projektide arv, milles uuendatud korraldusega teenustega seotud pinnakasutus või halduskulud vähenevad vähemalt 20 protsenti;
  - 4) integreeritud projektidest kasu saanud organisatsioonide arv.
- (6) Iga toetuse saaja peab meetmest rahastatud projektiga panustama vähemalt ühte lõikes 4 nimetatud väljundnäitajasse.
- (7) Kui määruse alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi, kohaldatakse komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), või komisjoni määruses (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.
- (8) Kui määruse alusel antav toetus on vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldine grupierandi määrus*), artiklile 14, 27, 53, 55 või 56 investeringuteks ette nähtud regionaalabi, innovatsiooniklastritele antav abi, kultuuri edendamiseks ja

kultuuripärandi säilitamiseks antav abi, spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antav abi või kohalikele taristule antav investeringuteks ette nähtud abi, kohaldatakse toetuse andmisel nimetatud määruises ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

(9) Kui määruise alusel antav toetus on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antav riigiabi, kohaldatakse abi andmisel komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuses „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes” (edaspidi *komisjoni 20. detsembri 2011. a otsus*) sätestatud tingimusi.

(10) Määrust ei kohaldata riigiabi või vähese tähtsusega abi saajale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on täitmata.

(11) Määrust ei kohaldata lisaks lõikes 10 nimetatule ka muudel üldise grupierandi määruise artikli 1 lõigetes 2–5, komisjoni määruise (EL) nr 1407/2013 artikli 1 lõikes 1 ja komisjoni määruise (EL) nr 360/2012 artikli 1 lõikes 2 sätestatud juhtudel.

§ 2. Meetme rakendamine

(1) Meetme töötab välja ja selle rakendamise eest vastutab Rahandusministeerium (edaspidi *ministeerium*).

(2) Taotlusi menetleb, toetuse väljamakseid teeb ja järelevalvet toetuse kasutamise üle teostab Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *RTK*).

(3) Maakonna seisukohti § 12 lõikes 1 püstitatud eesmärgi saavutamiseks peetaval arutelul (edaspidi *dialog*) esitab ja § 13 lõikes 1 nimetatud kokkuleppe sõlmimise ja §-s 14 sätestatud nõuete täitmise eest vastutab kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühisamet või -asutus, omavalitsusüksuste liit, omavalitsusüksuste või omavalitsusüksuste liidu asutatud mittetulundusühing või sihtasutus, kellele maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6¹ lõike 2 või 3 alusel teinud ülesandeks maakonna arengu kavandamise (edaspidi *MARO*).

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 3. Toetatavad projektid ja tegevused

(1) Toetust antakse projektile, millega panustatakse § 1 lõikes 3 nimetatud eesmärgi saavutamisse ja mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- 1) projekt on nimetatud maakonna arengustrateegia tegevuskavas ja selle rahastamisallikaks on märgitud meede „Maakonna arengustrateegia elluviimise toetus”;
- 2) projekti teema on märgitud § 13 lõikes 1 nimetatud kokkuleppes;
- 3) projektile vastava maakonna MARO veebilehel on avaldatud § 12 lõike 3 tingimustele vastav kokkuvõte.

(2) Lõikes 1 nimetatud projekti sisuks võivad olla:

- 1) maakonnaülese või väiksema sihtrühma, elluviimispiirkonna või mõjuga tegevused, kui maakonna arengustrateegia tegevuskavas sätestatud teemat sisustavate projektidega ühiselt tagatakse tegevuste maakonnaüleline mõju;
- 2) mitme maakonna sihtrühma, elluviimispiirkonna või mõjuga tegevused;
- 3) perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 3 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse heaks kiidetud ja Euroopa Komisjoni kinnitatud Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika 2021–2027 fondide rahastamiskava poliitikaeesmärgi 5 „Inimestele lähedasem Eesti” meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond”, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1059, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisettevõtte rahastusest toetatava Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) erisätteid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 94–158), või Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont” ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.05.2021, lk 1–668), kohase projekti, välja arvatud keskkonnaseadustiku üldosa seaduse §-s 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks, abikõlblikest kuludest kuni kümneprotsendiline kaasfinantseerimine, mis ei ületa 50 protsenti taotleja kaasrahastava projekti kohustuslikust omafinantseeringust.

(3) Lõikes 2 nimetatud projektide raames toetatakse eelkõige järgmisi tegevusi:

- 1) maakonnaüleste ja maakondadevaheliste avalike teenuste, ühisteenuste ja koostöövõrgustike käivitamine, arendamine ja turundamine;
- 2) ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine;
- 3) ettevõtete lisandväärtuse ja teadusmahukuse kasvu toetamine, sealhulgas ettevõtete diagnostika võimekuse arendamine, digi- ja rohepöördeks valmisoleku tõstmine ning uue põlvkonna tehnoloogia kasutusele võtmise toetamine (näiteks uusi ärimudeleid tutvustavate töötubade, seminaride, õppereiside, digiplatvormide või digikeskkonna arendus);

- 4) ettevõtlikkuse edendamine ja uute investeeringute kaasamine maakonda, ettevõtlus- ja keskkonnaalase teadlikkuse tõstmine ja inimeste oskuste parendamine, sealhulgas noorte, naiste, eakate ning puuetega inimeste sihtgrupis;
- 5) koostöökeskuste ja kaugtöö võimaluste käivitamine, arendamine ning turundamine;
- 6) tööstus- ja ettevõtlusalade ning ettevõtluseks vajaliku muu tehnilise taristu arendamine ja turustamine;
- 7) tootearendus- ja kompetentsikeskuste ning inkubaatorite arendamine ja turundamine riigieelarve seaduse § 20 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse kinnitatud „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035” fookusvaldkonnas või maakonna arengustrateegias kindlaks määratud eelisarendatavas ettevõtlusvaldkonnas;
- 8) turismisektori sihtpiirkonna terviklik arendamine, sealhulgas turismitoodete ja -teenuste, külastajatekondade ning koostöövõrgustike säästev ja terviklik arendamine, samuti sihtpiirkonna turundamine sektori ettevõtjate lisandväärtuse kasvatamiseks;
- 9) inimeste igapäevaelu tingimuste parandamine;
- 10) kodanikuühiskonna aktiveerimine ja sotsiaalse sidususe tugevdamine;
- 11) kõigi kasutajarühmade ligipääsetavuse parandamine;
- 12) elukestva õppe arendamine;
- 13) digi- ja rohepöörde eesmärkide saavutamisse panustamine;
- 14) elamumajanduse probleemide, sealhulgas hüljatud elamispinna, üürikorterite vähesuse ja investorile sobivate kruntide puudumisega seotud probleemide lahendamine;
- 15) maakonna omavalitsuste ühisel tegutsemisel lapse- ja peresõbraliku elukeskkonna ja avaliku ruumi arendamine;
- 16) maakonna omavalitsuste ühislahenduste piloteerimine teenuste arendamisel.

(4) Projektis nimetatud tegevuse tulemusena valmiv ehitis, toode või teenus peab olema ligipääsetav ja kasutatav kõigile kasutajarühmadele, sealhulgas lastele ja peredele, parimal võimalikul viisil vastavalt § 16 lõike 2 punktis 25 ja lõikes 4 nimetatud põhimõtetele. Ehitis tuleb projekteerida ja ehitada kooskõlas ehitusseadustikuga ning järgida ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud puudega inimeste erivajadustest tulenevaid nõudeid ehitisele.

§ 4. Mittetoetatavad projektid ja tegevused

Meetme raames ei toetata:

- 1) jalgratta- või jalgteede rajamist ega renoveerimist;
- 2) teede hooldust, renoveerimist ja ehitust;
- 3) projekteerimist ja muud investeeringut ettevalmistavat tegevust iseseisva projektina.

§ 5. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblikud on kulud, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud §-s 3 nimetatud projektide elluviimiseks ning mis on tehtud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul.

(2) Abikõlblikud on ka projekti administreerimisega seotud lõigetes 3 ja 4 sätestatud üld- ja personalikulud, välja arvatud kohaliku omavalitsuse üksuse või riigiasutuse kulud.

(3) Projekti üldkuludeks loetakse:

- 1) kontoritarvete ja -mööbli ostmise ning rentimise kulud;
- 2) sidekulud, sealhulgas interneti-, telefoni- ja postikulud;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas tark- ja riistvara ning kontoritehnika ostmise ja rentimise kulud;
- 4) kütte-, vee- ja elektrikulud;
- 5) ruumide rendikulud;
- 6) raamatupidamisega seotud kulud.

(4) Projekti personalikuludeks loetakse projekti eesmärkide saavutamiseks vajalikud:

- 1) töö- ja puhkusetasu, mis on arvatud proportsionaalselt projekti heaks töötatud ajaga ja mis on kooskõlas samasisulise töö eest makstava palgataseme või töötasuga;
- 2) seadusest tulenevad maksud ja maksed punktis 1 nimetatud kuludelt, sealhulgas sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks ja haigushüvitise tööandjapoolne osa;
- 3) füüsilise isikuga sõlmitud töövõtu- või käsunduslepingu alusel makstav tasu ning sellelt tasult arvestatud sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks;
- 4) transpordi-, lähetus- ja koolituskulud.

(5) Projekti administreerimisega seotud üld- ja personalikulud võivad moodustada kuni kümme protsenti projekti abikõlblikest kuludest. Kui projektis personalikulusid ei ole, siis üldkulusid ei hüvitata.

(6) Abikõlblikud on kõikidele kasutajagruppidele, sealhulgas lastele ja peredele, ligipääsetavuse tagamisega seotud kulud.

(7) Abikõlblikud on järgmised projekti ettevalmistamisega seotud kulud:

- 1) ehitusliku projekteerimise kulud;
- 2) ekspositsiooni- ja sisekujundusprojektide koostamise kulud;
- 3) ehitusprojekti ekspertiisi tegemise kulud;
- 4) ehitusmaksumuse kalkulatsiooni koostamise kulud;
- 5) ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste uurimistööde tegemise kulud;
- 6) keskkonnamõtjude hindamise kulud;
- 7) muinsuskaitse eritingimuste koostamise ja selleks vajalike uuringute kulud.

(8) Lõikes 7 nimetatud kulud hüvitatakse kuni kümne protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest.

(9) Toetust ei saa kasutada teisest toetusmeetmest toetuse saaja või taotluses nimetatud juriidilise isiku, kes osaleb projektis toetatavas tegevuses ja kellel tekivad selle käigus kulud (edaspidi *partner*), enda kohustusliku rahalise panusena projekti tegevuseks (edaspidi *omafinantseering*), välja arvatud § 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud juhul.

(10) Kinnisasja ost võib moodustada maksimaalselt kümme protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(11) Abikõlblikud on riiklikud maksud ja lõivud, mis on seotud projekti abikõlblike kuludega, juhul kui on võimalik saavutada kindlus, et need ei ole Eesti riigi poolt taotlejale tagastatavad.

§ 6. Kulude abikõlblikkuse lisatingimused riigiabi korral

(1) Kui toetus on:

- 1) investeringuteks ette nähtud regionaalabi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 14 lõikes 4 nimetatud kulud, lähtudes üldise grupierandi määruse artikli 14 lõikes 3 nimetatud piirangutest ja sama artikli lõigetes 5–11 sätestatud erisustest;
- 2) innovatsiooniklastritele antav abi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 27 lõigetes 5 ja 8 nimetatud kulud;
- 3) kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antav abi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 53 lõikes 4 nimetatud kulud;
- 4) spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristule antav abi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 55 lõikes 8 nimetatud kulud;
- 5) kohalikele taristule investeringuteks ette nähtud abi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 56 lõikes 5 nimetatud kulud.

(2) Lõike 1 punkti 1 kohaselt ettevõtjale, kes ei vasta üldise grupierandi määruse I lisa artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele (edaspidi *suurettevõtja*), antava regionaalabi puhul on abikõlblikud vaid kulud, mis on seotud investeringuga materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtte asutamise või ettevõtte tegevuse mitmekesistamisega, tingimusel et uus tegevus ei ole sama või sarnane ettevõtte varasema tegevusalaga (uut majandustegevust soodustav alginvesteering), mille puhul peab uuel tegevusel võrreldes olemasoleva tegevusega olema erinev justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord” lisa 16 sätestatud neljakohaline Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori kood.

(3) Lõike 1 punkti 1 kohaselt ettevõtjale, kes vastab üldise grupierandi määruse I lisa artikli 2 punktis 2 sätestatud kriteeriumidele (edaspidi *väikese suurusega ettevõtja*), ja ettevõtjale, kes vastab üldise grupierandi määruse I lisa artikli 2 punktis 1 sätestatud kriteeriumidele (edaspidi *keskmise suurusega ettevõtja*), antava regionaalabi puhul on abikõlblikud kulud, mis on seotud üldise grupierandi määruse artikli 2 punktis 49 nimetatud investeringuga.

§ 7. Kulude hüvitamise alused

(1) Abikõlblikud kulud hüvitatakse kindlasummaliste maksetena, välja arvatud riigiabi projektid, milles hüvitatakse tegelikud kulud.

(2) Kulude kindlasummalise hüvitamise puhul hüvitatakse kulud toetuse rahuldamise otsuses määratud projekti tulemuse saavutamisel, mida on nõuetekohaselt RTK-le tõendatud.

(3) Tegelike kulude alusel hüvitatavate kulude puhul tõendatakse kulude tekkimist ja maksmist sobivate kuludokumentidega.

(4) Tegelike kulude alusel hüvitatavate kulude puhul ei pea riigiasutus esitama koos kuludega kulu tasumist tõendavat dokumenti ning kohaliku omavalitsuse üksus ja muu avalik-õiguslik juriidiline isik palgakulu tasumist tõendavat dokumenti.

§ 8. Abikõlbmatud kulud

(1) Abikõlbmatud on:

- 1) hooldusremondi ja muude regulaarsete hooldustööde kulud;
- 2) trahvid, viivised ja muud rahalised karistused ning kohtukulud;
- 3) esinduskulud ja kingitused, sealhulgas suveniirid ja meened;
- 4) laenu, liisingu ja pangagarantii kulud ning nendega kaasnevad kulud;
- 5) kindlustamine ja sellega kaasnevad kulud;

- 6) intressi- ja pangakulud;
- 7) projekti üldkulud investeeeringu puhul materiaalsesse või immateriaalsesse põhivarasse;
- 8) liikmemaksud;
- 9) õigusabi kulud, välja arvatud hangete ettevalmistamise kulud;
- 10) sularahas tasutud maksed;
- 11) autoritasud ja autorijärelevalvega seotud kulud;
- 12) muud abikõlblike tegevustega mitteseotud, projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud või ebaolulised kulud;
- 13) tegevuse kulu, mille jaoks on taotleja juba saanud tagastamatut toetust muudest allikatest, välja arvatud § 10 lõikes 8 toodud erand.

(2) Kui toetus on riigiabi, on lisaks lõikes 1 toodule abikõlbmatud kulud, mille toetamine ei ole võimalik riigiabi reeglite järgi.

§ 9. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on periood, mille kestel tehakse projekti tegevusi ja tekivad projekti kulud. Nimetatud perioodi sisse ei arvestata tagantjärele hüvitatavate projekti ettevalmistamisega seotud kulude tegemise perioodi.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise kuupäeval või sellest hilisemal kuupäeval.

(3) Projekti abikõlblikkuse perioodi lõpp määratakse taotluse rahuldamise otsuses, kuid see ei tohi olla hilisem kui projekti eelarveaastale järgneva aasta 30. november.

(4) Kui projektile on maakonna arengustrateegia tegevuskavas nähtud ette rahastus meetme mitme järjestikuse aasta eelarvest, ei saa projekti abikõlblikkuse perioodi lõpp olla hilisem kui projekti viimasele eelarveaastale järgneva aasta 30. november.

(5) Kui projekti raames antakse riigiabi, välja arvatud üldise grupierandi määruse artikli 53 või komisjoni 20. detsembri 2011. aasta otsuse alusel antav riigiabi, ei tohi enne taotluse esitamist projektiga seotud tegevusi alustada ega võtta nimetatud tegevusteks õiguslikult siduvaid kohustusi või muid kohustusi, mis muudaksid tegevuse pöördumatuks.

(6) Projekti abikõlblikkuse perioodi võib RTK põhjendatud juhul pikendada, arvestades lõigetes 3 ja 4 nimetatud tähtpäeva.

§ 10. Toetuse ja omafinantseeringu suurus

(1) Meetme eelarve maht maakondade kaupa kehtestatakse valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga.

(2) Toetuse minimaalne suurus projekti kohta on 50 000 eurot.

(3) Toetuse maksimaalne määr on 75 protsenti ja omafinantseeringu minimaalne määr on 25 protsenti projekti abikõlblikest kuludest. Kindla summana hüvitatava toetuse maksimaalne määr on kuni 75 protsenti projekti eelarve aluseks olevast hinnakalkulatsioonist. Kui toetust antakse riigiabina, järgitakse riigiabina käsitatavate tegevuste osas lisaks §-s 11 sätestatut.

(4) Paragrahvi 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud projektide kaasfinantseerimise puhul on toetuse maksimaalne määr 100 protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(5) Toetuse maksimaalne summa aastas ei tohi ületada maakonna arengustrateegia tegevuskavas projektile vastavaks aastaks määratud toetuse summat.

(6) Kui toetust makstakse kindlasummaliste maksetega, võib projektis olla mitu kindlasummalist makset. Minimaalne kindlasummalise makse suurus on üldjuhul 20 000 eurot. Projektile tehtavate kindlasummaliste maksete arv ja summad sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses.

(7) Kui määruse alusel antav toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, peab omafinantseering koosnema erasektori vahenditest, välja arvatud juhul, kui riigiabi või vähese tähtsusega abi antakse väiksemas mahus, kui riigiabi reeglite järgi on maksimaalselt võimalik.

(8) Omafinantseeringuna ei arvestata Euroopa Liidu asutuselt või fondilt või muult abiskeemilt saadud tagastamatut abi, välja arvatud riigieelarves kohaliku omavalitsuse üksustele suunatud abiskeemide toetusvahendeid, kui nimetatud toetusvahendid on mõeldud majanduslike mõjude leevendamiseks erakorralise sündmuse tõttu.

§ 11. Toetuse määra erisused riigiabi ja vähese tähtsusega abi korral

(1) Üldises grupierandi määruuses sätestatud tingimustele vastava toetuse puhul ei või projektile antava toetuse summa ületada nimetatud määruuse artiklis 4 nimetatud teavitamiskünniseid.

(2) Üldise grupierandi määruuse artikli 14 tingimustele vastava investeringuteks ette nähtud regionaalabi toetuse maksimaalne määr vastavalt Euroopa Komisjoni 19. novembri 2021. a otsusega SA.100251 kinnitatud Eesti regionaalabi kaardile on:

1) Harjumaal, Hiiumaal, Läänemaal, Pärnumaal, Saaremaal, Järvamaal, Lääne-Virumaal ja Raplamaal suurettevõtja puhul kuni 20 protsenti abikõlblikest kuludest kuni 2024. aasta 31. detsembrini ja 15 protsenti abikõlblikest kuludest 2025. aasta 1. jaanuarist 2027. aasta 31. detsembrini, keskmise suurusega ettevõtja puhul kuni 30 protsenti abikõlblikest kuludest kuni 2024. aasta 31. detsembrini ja 25 protsenti abikõlblikest kuludest 2025. aasta 1. jaanuarist 2027. aasta 31. detsembrini ning väikese suurusega ettevõtja puhul kuni 40 protsenti abikõlblikest kuludest 2024. aasta 31. detsembrini ja 35 protsenti abikõlblikest kuludest 2025. aasta 1. jaanuarist kuni 2027. aasta 31. detsembrini;

2) Jõgevamaal, Põlvamaal, Tartumaal, Valgemaal, Viljandimaal ja Võrumaal suurettevõtja puhul kuni 20 protsenti, keskmise suurusega ettevõtja puhul kuni 30 protsenti ja väikese suurusega ettevõtja puhul kuni 40 protsenti abikõlblikest kuludest kuni 2027. aasta 31. detsembrini;

3) Ida-Virumaal suurettevõtja puhul kuni 25 protsenti, keskmise suurusega ettevõtja puhul kuni 35 protsenti ja väikese suurusega ettevõtja puhul kuni 45 protsenti abikõlblikest kuludest kuni 2027. aasta 31. detsembrini.

(3) Üldise grupierandi määruuse artiklis 27 sätestatud tingimustele vastava innovatsiooniklastritele antava investeringuteks ette nähtud abi osakaal ei tohi ületada 55 protsenti ja tegevusabi puhul 50 protsenti abikõlblikest kuludest.

(4) Üldise grupierandi määruuse artiklis 53 sätestatud tingimustele vastava kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antava toetuse maksimaalne määr või summa arvutatakse vastavalt nimetatud määruuse artikli 53 lõigetes 6–9 sätestatud meetodikale.

(5) Üldise grupierandi määruuse artiklis 55 sätestatud tingimustele vastava spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antava toetuse maksimaalne määr või summa arvutatakse vastavalt nimetatud määruuse artikli 55 lõikes 10 või 12 sätestatud meetodikale.

(6) Üldise grupierandi määruuse artiklis 56 sätestatud tingimustele vastav kohalikule taristule antav investeringuteks ette nähtud toetus ei tohi ületada abikõlblike kulude ja investeringu tegevuskasumi vahet. Tegevuskasum tuleb abikõlblikest kuludest asjakohaste prognooside alusel või tagasinõudmise mehhanismi kaudu eelnevalt maha arvata.

(7) Kui toetus antakse projektile mitme üldises grupierandi määruuses sätestatud grupierandi alusel, kohaldatakse nimetatud määruuse artiklis 8 sätestatud kumuleerimisreegleid. Üldise grupierandi määruuse alusel antavat riigiabi ei tohi kumuleerida mis tahes vähese tähtsusega abiga, mille puhul on abikõlblikud kulud samad, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületatakse abi osakaal, mis on sätestatud üldise grupierandi määruuse III peatükis.

(8) Komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse alusel üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitise suurus ei tohi ületada 15 miljonit eurot aastas.

(9) Kui toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina, kehtivad järgmised nõuded:

1) Euroopa Komisjoni määruuse (EL) nr 1407/2013 alusel antava vähese tähtsusega abi korral ei tohi abi saajale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul nimetatud määruuse kohaselt antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada 200 000 eurot;

2) kui abi saaja on maanteetranspordi valdkonnas rendi või tasu eest kaupu vedav ettevõtja, ei tohi talle jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada 100 000 eurot;

3) kontserni kuuluvate või muul viisil omavahel seotud ettevõtjatele abi andmisel arvestatakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel Euroopa Komisjoni määruuse (EL) nr 1407/2013 artikli 2 lõikes 2 sätestatud suhetes;

4) üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale ei tohi Euroopa Komisjoni määruuse (EL) nr 360/2012 alusel antava vähese tähtsusega abi korral käesoleva ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada 500 000 eurot;

5) vähese tähtsusega abi andmisel peab arvesse võtma Euroopa Komisjoni määruuse (EL) nr 1407/2013 artikli 5 lõikes 1 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

3. peatükk Dialogi läbiviimise kord

§ 12. Dialogi eesmärk ja toimumise sagedus

(1) Ministerium ja MARO peavad dialoogi, mille eesmärk on toetuse selgem sihistamine maakonna arengustrateegia teatud valdkonna arendamiseks vastavalt riigi ja MARO kokku lepitud teemale.

(2) Teema raames elluviidav projekt üksi või elluviidavad projektid kogumis peavad olema ühe maakonna või ühest maakonnast suurema elluviimiskiirkonna, sihtrühma või mõjuga.

(3) Dialoogi käigus kokku lepitud teemade ja tingimuste ning sellest tulenevalt maakonna arengustrateegia tegevuskavast toetatavate projektide kohta avaldab MARO hiljemalt maakonna esimese taotluse esitamise ajaks oma veebilehel kokkuvõtte, milles kajastatakse projektide valikut, valitud projektide sobitumist teemasse, projektide kirjeldust, projektidega lahendatavate väljakutsete ja lahenduste omavahelise sobivuse analüüsi, lõikes 2 toodud nõude täitmist ning olenevalt valitud projektide iseloomust ka:

1) teavet avaliku teenuse kättesaadavusest ja vajadusest maakonnas taotlemise ajal ja kümne järgmise aasta perspektiivis;

2) teavet avaliku teenuse teenusvõrgu puuduste kohta maakonnas;

3) teavet avaliku teenuse maakonnapõhisest sisulisest lahendusest teenuse pakkumiseks, arvestades teenuse kasutajaskonna suurust ja eripära, sealhulgas vajaliku personali olemasolu ja teenuse ümberkorraldamise vajadust;

4) teavet ettevõtluskeskkonna projekti sobivuse kohta olemasolevasse ettevõtluskeskkonna tugisüsteemi, sealhulgas kõrvaldatava kitsaskoha, konkurentsianalüüsi ja loodava täiendava väärtuse kohta.

(4) Dialoogi peetakse vähemalt kord nelja aasta jooksul meetme aastate 2024–2027 vahendite suunamiseks või vajadusel tihedamalt, kui varasemad kokkulepped vajavad muutmist.

§ 13. Dialoogi tulemuste fikseerimine ja avalikustamine

(1) Dialoogi tulemusel saavutatud kokkulepped, sealhulgas teemade ja vajadusel projektide valiku osas, fikseeritakse ministeeriumi ja MARO vahelises kokkuleppes.

(2) Kokkulepe avalikustatakse ministeeriumi ja MARO veebilehel.

4. peatükk

Toetuse taotlemine ja taotluste menetlemine

§ 14. Nõuded projekti kajastamisele tegevuskavas

(1) Meetmest rahastamiseks mõeldud projekti puhul märgitakse maakonna arengustrateegia tegevuskavas rahastamisallikaks „Maakonna arengustrateegia elluviimise toetus”.

(2) Lõikes 1 nimetatud projektide rahastamine peab maakonna arengustrateegia tegevuskavas olema märgitud koos maksimaalse toetuse summaga aastate lõikes.

§ 15. Nõuded taotlejale ja partnerile

(1) Toetuse taotluse võib esitada kohaliku omavalitsuse üksus, mittetulundusühing, sihtasutus, äriühing, riigiasutus või avalik-õiguslik ülikool, kes on taotlejaks märgitud maakonna arengustrateegia tegevuskavas.

(2) Taotleja võib projekti kaasata partnereid.

(3) Taotlejal ja partneril peab olema omafinantseeringu ning mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus.

(4) Kui taotlejaks või kaasfinantseerijaks on kohaliku omavalitsuse üksus või temast sõltuv mittetulundusühing või sihtasutus, peavad toetuse saamiseks olema täidetud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-s 34¹ sätestatud nõuded.

(5) Äriühingul, mittetulundusühingul ja sihtasutusel on õigus toetust taotleda ning projektis partnerina osaleda, kui neil ei ole äriregistris äriseadustiku § 60 lõikes 1 nimetatud kustutamise hoiatust.

(6) Taotleja või partner peab olema investeerimisobjekti omanik või valdaja.

(7) Taotlejal, partneril ega nende seaduslikul esindajal ei tohi olla karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust.

§ 16. Nõuded taotlusele

(1) Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele:

1) taotluse kohaselt toetatav projekt vastab § 3 lõigetes 1 ja 2 nimetatud tingimustele;

2) taotluse esitamise aasta langeb kokku maakonna arengustrateegia tegevuskavas tooduga ning taotletav toetuse summa ei ületa maakonna arengustrateegia tegevuskavas sätestatud;

3) taotlus on esitatud ettenähtud viisil ja ajal koos nõutud teabe ja dokumentidega.

- (2) Taotluses esitatakse vähemalt järgmine informatsioon:
- 1) taotleja ja partnerite andmed;
  - 2) projekti andmed ja eesmärk;
  - 3) projekti väljundnäitajad ja saavutatavad sihttasemed;
  - 4) projekti tegevuste kirjeldus ja koht, kus neid tehakse;
  - 5) teave projekti peamiste sihtrühmade ja nende suuruse kohta, investeringuprojekti puhul kümne aasta perspektiivis;
  - 6) teave projekti tulemuste jätkusuutlikkuse kohta, sealhulgas projekti jätkutegevuste kohta pärast projekti lõppu;
  - 7) selgitus projekti panuse kohta maakonna arengustrateegia vastava eesmärgi saavutamiseks;
  - 8) projekti ajakava;
  - 9) projekti eelarve, sealhulgas kulude loetelu tegevuste ja alategevuste lõikes, kindlasummaliste maksete puhul ka saavutatava tulemuse põhiselt;
  - 10) taotletav toetuse summa;
  - 11) taotletav toetuse määr;
  - 12) projekti omafinantseeringu allikad;
  - 13) teave, kui ettepaneku esitaja on projektile või projekti tegevustele taotlenud toetust samal ajal muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või muudest välisabi toetusmeetmetest;
  - 14) taotleja kinnitus omafinantseeringu, mitteabikõlblike kulude ja projekti võimaliku kallinemise katmise suutlikkuse kohta;
  - 15) taotleja kinnitus projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilitamise ning objekti avaliku kasutuse korral avaliku kasutuse taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates ning et taotleja ei soorita varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele vara osas põhjendamatu eelisseisundi;
  - 16) kui toetus on käsitatav regionaalabina, siis toetuse saaja või toetusest kasu saava Eestis registreeritud ettevõtja (edaspidi *kasusaaja*) kinnitus, et kahe aasta jooksul enne abitaotluse esitamist ei ole toimunud ettevõttes, kuhu tehakse taotletava abi alusel investering, sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimist ühest Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi ettevõttest (algne ettevõtte) teise Euroopa Majanduspiirkonna lepingu muus osalisriigis asuvasse ettevõttesse, kuhu toetatav investering tehakse (toetatav ettevõtte);
  - 17) kasusaaja kinnitus, et ümberpaigutamist, mis tähendab, et toode või teenus täidab nii algses kui ka toetatavas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet ja vastab sama liiki tarbija nõudmistele või vajadustele ning kui Euroopa Majanduspiirkonnas asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad, ei toimu ka kahe aasta jooksul pärast seda, kui taotletud abi alusel on investering tehtud;
  - 18) kindlasummaliste maksete puhul tulemuse saavutamise tõendamise alused;
  - 19) tõendid, et kulu on eelarvestatud säästlikult, otstarbekalt ja kulutõhusalt;
  - 20) kui tegemist on üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamiseks vajaliku taristu arendamisega, ülesande andmise akt komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse artikli 4 tähenduses;
  - 21) ehitise puhul hoone või rajatise põhiprojekti staadiumi ehitusprojekt, mis vastab ehitusseadustiku § 13 lõike 3 alusel ehitusprojektile kehtestatud nõuetele;
  - 22) paragrahvi 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud projekti puhul selgitus, kuidas täidetakse riigiabi ja vähese tähtsusega abi reegleid;
  - 23) riigiabi tegevuste puhul teave kasusaajate kohta, kellele projekti raames osutatakse teenuseid soodustingimustel või kes osaleb projekti tegevustes ning kelleks võib olla ka projekti tegevuste rakendamisel osalev partner;
  - 24) investeringuprojektide puhul teave selle kohta, mis allikatest kaetakse investeringuobjekti edasised haldus- ja arenduskulud projekti elluviimise järel;
  - 25) kinnitus, et taotleja tagab toodete, keskkonna, programmide ja teenuste disainimise viisil, mis muudab nad suurimal võimalikul määral kõigile inimestele kasutatavaks ilma vajaduseta neid kohandada või kasutada eridisaini, mis hõlmab nelja peamise erivajaduse (liikumise-, kuulmise-, nägemise- ja intellektipuue), elukaareülese (laps, täiskasvanu lapsevankriga ja eakas) ja ajalise iseloomuga erivajadusega (püsiv ja ajutine) ning liikuvuse ja juurdepääsetavuse põhimõtete arvustamist.

(3) Lisaks lõikes 2 sätestatule tuleb taotlusele § 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud projekti puhul lisada ka välisabist toetuse eraldamise lepingu koopia või taotluse rahuldamise otsuse koopia koos seonduvate dokumentidega.

(4) Taotluses nimetatud investeringu tulemusena ehitatud või renoveeritud ehitis peab olema kasutatav kõigile selle objekti kasutajarühmadele parimal võimalikul viisil vastavalt universaalse disaini põhimõtetele.

§ 17. Toetuse taotlemine

(1) Toetuse taotlemine toimub meetme taotlusvoorus jooksvalt vastavalt maakonna arengustrateegia tegevuskavas toodud projektide nimekirjas määratud tingimustele.

(2) Toetuse taotluse esitab struktuuritoetuse registri e-toetuse keskkonna (edaspidi *e-toetuse keskkond*) kaudu taotleja esindusõiguslik isik.

(3) Taotlus, sealhulgas asendusprojekti taotlus, tuleb esitada samal aastal ja samas või väiksemas ulatuses, nagu see on toodud maakonna arengustrateegia tegevuskavas.

(4) Kui projektile on maakonna arengustrateegia tegevuskavas nähtud ette rahastus mitme järjestikuse aasta eelarvest, tuleb taotlus esitada, lähtudes esimese aasta taotluse esitamise tähtajast.

§ 18. Taotluste menetlemine

(1) Taotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollist, taotluse riigiabi analüüsist ning taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

(2) RTK võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta, samuti taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused.

(3) Taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 30 tööpäeva taotluse esitamisest arvates. Kui taotluses avastatakse puudusi, teatatakse sellest viivitamata taotlejale ja antakse puuduste kõrvaldamiseks üldjuhul kümme tööpäeva, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.

§ 19. Taotluse rahuldamine, osaline rahuldamine ja kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Kui taotlus ja taotleja vastavad nõuetele, teeb RTK taotluse rahuldamise otsuse.

(2) Taotluse rahuldamise, kõrvaltingimusega rahuldamise ja osalise rahuldamise otsus sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) otsuse tegemise kuupäev;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) projekti kogumaksumus ja abikõlblike kulude kogumaksumus;
- 5) toetuse maksimaalne suurus;
- 6) omafinantseeringu minimaalne summa ja määr;
- 7) kui see on asjakohane, siis teave, et toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, näidates ära ühtlasi viite vastavale Euroopa Komisjoni määrusele ja sättele;
- 8) projekti eesmärk, toetatavad tegevused ja nende eeldatav ajakava;
- 9) projekti abikõlblikkuse periood;
- 10) toetuse saaja kohustused;
- 11) tegelike kulude alusel tehtavate maksete puhul toetuse maksmise tingimused;
- 12) kindlasummalisel hüvitamisel toetuse maksmise aluseks olevad tulemused ja nende tõendamise alused;
- 13) kulude tegemise, toetuse väljamaksmise ja aruannete esitamise tingimused;
- 14) viide otsuse vaidlustamise tähtajale ja korrale;
- 15) otsuse tegija andmed;
- 16) toetuse andmisega kaasnevad kõrvaltingimused, kui tegemist on taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise otsusega;
- 17) taotluse osalise rahuldamise otsuse puhul põhjendus;
- 18) toetuse tagasinõudmise ja finantskorrektsiooni alused.

(3) Taotlus ja selle kohta täiendavalt esitatud teave on taotluse rahuldamise otsuse lahutamatu lisa. Taotluse rahuldamise otsuses võib jätta märkimata taotluses sisalduva teabe ja sellele viidata, kui teave võetakse otsustamisel arvesse taotluses esitatud sõnatuses.

(4) Projekti puhul, millele on maakonna arengustrateegia tegevuskavas kavandatud rahastus meetme mitme järjestikuse aasta eelarvest, sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses lisatingimus, mis seab veel saabumata aastate eelarvest toetuse eraldamise sõltuvusse toetusvahendite riigieelarvega ministriumile eraldamisest.

(5) Kui tegemist on § 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud projektiga, tehakse selle kohta taotluse rahuldamise otsus alles siis, kui taotleja suhtes on tehtud välisabist toetuse eraldamise puhul taotluse rahuldamise otsus või sõlmitud toetuse eraldamise kohta välisabi leping või, kui toetuse andmise tingimused ei näe ette lepingu sõlmimist, siis tehtud toetuse eraldamise otsus.

§ 20. Taotluse rahuldamata jätmine

RTK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui taotleja või taotlus ei vasta nõuetele ning puudusi ei kõrvaldata või taotluse rahuldamise kõrvaltingimusi ei täideta RTK määratud tähtajal või kui taotleja ei nõustu taotluse osalise rahastamise ettepanekuga.

5. peatükk

Toetuse kasutamise aruandlus, toetuse väljamaksmine, toetuse tagasinõudmine, toetuse saaja ja RTK õigused ning kohustused

§ 21. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab projekti vahe- ja lõpparuanded RTK-le taotluse rahuldamise otsuses nimetatud tähtaegadel e-toetuse keskkonna kaudu.
- (2) Paragrahvi 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud projekti puhul esitatakse projekti vahe- ja lõpparuande lisana kaasfinantseeritava meetme või programmi aruanne, kui see ei ole RTK-le e-toetuse keskkonnast kättesaadav.
- (3) RTK menetleb vahe- ja lõpparuandeid 20 tööpäeva jooksul nende registreerimisest arvates. Kui aruande kontrollimisel avastatakse ebatäpsustusi, teatatakse sellest viivitamata toetuse saajale ja määratakse tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks antakse kuni kümnetööpäevane tähtaeg, sealjuures pikeneb aruande menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra.

§ 22. Makse saamiseks esitatavad dokumendid ja toetuse väljamaksmine

- (1) RTK maksab toetuse saajale toetuse välja e-toetuse keskkonna kaudu esitatud makse saamise aluseks olevate dokumentide ja tõendite alusel vastavalt taotluse rahuldamise otsuses toodud tingimustele.
- (2) Toetuse saajale võib põhjendatud juhul ettemaksena välja maksta kuni 60 protsenti toetuse kogumahust.
- (3) RTK teeb toetuse väljamaksed vastavalt taotluse rahuldamise otsuses märgitud tingimustele, kuid üldjuhul 20 tööpäeva jooksul pärast toetuse saajalt iga osa väljamaksmise aluseks olevate dokumentide ja tõendite saamist. Kui kulude menetlemisel avastatakse ebatäpsusi, teatatakse sellest viivitamata toetuse saajale ja määratakse kuni kümnepäevane tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks.
- (4) Toetuse maksmisel tegelike kulude alusel tehakse väljamakse tasutud kuludokumentide alusel.
- (5) Toetuse väljamaksmiseks kindlasummaliste maksete alusel tehakse toetuse väljamakse pärast taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või kõrvaltingimusega rahuldamise otsuses kokku lepitud tulemuse saavutamist ning selle saavutamine peab olema kokkulepitud viisil tõendatud. Tulemuse osalisel saavutamisel jäetakse toetus proportsionaalselt välja maksmata.
- (6) Kõik projekti raames tehtud kulud tuleb tasuda toetuse saaja või partneri pangakontolt.
- (7) Projektil, millel on maakonna arengustrateegia tegevuskavas nähtud ette rahastus meetme mitme järjestikuse aasta eelarvest, lähtutakse toetuse maksmisel muu hulgas taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kulude tegemise ajakavast, arvestades, et iga eelarveaastaga seotud kulusid saab teha alates eelarveaasta 1. jaanuarist hiljemalt eelarveaastale järgneva aasta 31. detsembrini, lõpparuande esitamise aastal kuni 30. novembrini.

§ 23. Taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse muutmise

- (1) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta põhjendatud juhtudel RTK algatusel, toetuse saaja sellekohase kirjaliku taotluse alusel või kui selleks tekib vajadus § 13 lõikes 1 nimetatud kokkuleppe muutmise korral ja see ei ole vastuolus riigiabi reeglitega.
- (2) Kuludokumentide alusel makstava toetuse puhul võib toetuse saaja taotluse rahuldamise otsuse muutmist taotlemata muuta konkreetse tegevusrea summat kuni kümme protsenti tegevusrea summast võrreldes taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või kõrvaltingimusega rahuldamise otsuses sätestatuga, tingimusel et projekti abikõlblike kulude kogumaht ja toetuse osakaal ei muutu. Muudatus tuleb RTK-ga kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kooskõlastada enne eelarvet ületavate kulude tegemist.
- (3) Kindlasummaliste maksete alusel makstava toetuse puhul ei ole taotluse rahuldamise otsuse, osalise rahuldamise ja kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse muutmise projekti elluviimise ajal lubatud, välja arvatud juhul, kui muudetakse tegevuste ja maksete ajakava, jättes muutmata kokkulepitud tulemuse ja tulemuse saavutamise tõendamise alused.
- (4) Muutmistaotlus tuleb esitada projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul.

§ 24. Toetuse tagasinõudmine

- (1) RTK-l on õigus nõuda toetus osaliselt või täielikult tagasi viie aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest arvates, kui:
  - 1) ilmnevad asjaolud, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
  - 2) kulu on abikõlbmatu või kindlasummaliste maksete korral ei ole toetuse saamise eeldused täidetud;
  - 3) toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;

4) toetuse saaja või partner on toetuse saamiseks nõutavad tingimused täitnud näiliselt, sealhulgas on esitanud valeandmeid või mõjutanud toetuse saamist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil;

5) toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus;

6) haldur või kohus on prokurörile või politseile esitanud pankrotiseaduse § 28 lõike 1 kohase teabe kriminaalmenetluse alustamise otsustamiseks.

(2) Lõike 1 punktis 6 nimetatud asjaolu ilmnmisel tehakse toetuse tagasinõudmise otsus kõrvaltingimusega, mille kohaselt jõustub toetuse tagasinõudmise otsus süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel.

(3) Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta järgmistel juhtudel:

1) puudus on võimalik kõrvaldada või kohustus või nõue täita ettekirjutuse täitmisega;

2) toetuse saaja on avastanud ja teavitanud RTK-d esimesel võimalusel kirjalikult või e-toetuse keskkonna kaudu, et talle on hüvitatud abikõlbmatu tegevuse kulu, ning on tagastanud toetuse kümne tööpäeva jooksul RTK kirjalikult või e-toetuse keskkonna kaudu edastatud toetuse tagastamise nõusoleku saamisest arvates;

3) rikkumisega hõlmatud toetatav tegevus on lõpetamisel toetuse saaja pankroti tõttu, mis ei ole seotud pettusega.

(4) Kui toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25 või 100 protsenti tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui käesolevas paragrahvis on sätestatud teisiti.

(5) Kui toetuse saaja on eiranud toetusest teavitamise nõudeid selle tegevuse suhtes, mille kohta teavitamiskohustus kehtis, ja nimetatud nõuete hilisem täitmine ei ole võimalik, vähendatakse tegevusele eraldatud toetust kuni kolm protsenti.

(6) Kui tuvastatud abikõlbmatu kulu on seotud pettuse või kelmusega ning nimetatud kuriteo toimepanemise suhtes on süüdimõistev kohtuotsus jõustunud, nõutakse toetus tagasi täies mahus.

(7) Kui toetuse saaja ei taga viie aasta jooksul projekti lõppmakse tegemisest arvates projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimist või sihtotstarbelist kasutamist taotluses ning taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel või sooritab selle varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule põhjendamatu eelise, vähendatakse toetuse summat proportsionaalselt ajaga, mille võrra on alates projekti lõpptähtpäevast vara puhul taotluse rahuldamise otsuse nõudeid rikutud.

(8) Kui toetuse saaja ei saavuta projekti eesmärke või kindlasummaliste maksete teostamiseks kokkulepitud tulemusi või saavutab need osaliselt, nõutakse toetus tagasi proportsionaalselt eesmärkide või tulemuste saavutamiseiga.

(9) Paragrahvi 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud projekti puhul lähtutakse tagasinõude tegemisel üldjuhul rikkumisega hõlmatud tegevuse põhilise rahastaja sätestatud nõuetest.

(10) Ebaseadusliku riigiabi korral lähtutakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatust.

(11) Kui ühes riigihankes või ostus tuvastatakse enam kui üks rikkumine, mille mõju ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, siis sama riigihanke või ostu erinevate rikkumiste korral rakendatakse suurimat toetuse tagasinõudmise määra.

(12) Toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel vähendatakse taotluse rahuldamise otsuses kinnitatud projekti abikõlblikku eelarvet, sealhulgas toetuse summat ja omafinantseeringut vastavalt kehtivale projekti toetuse proportsioonile. Kui vähendamise aluseks oleva kulu katteks on toetus välja makstud, sealhulgas ettemaksena, märgitakse otsuses tagastamisele kuuluv toetuse summa ja vähendatav omafinantseeringu summa.

(13) Kui toetuse tagasinõudmise otsuse alusel kuuluks tagasinõudmisele toetus suurusega kuni 100 eurot, jäetakse toetuse tagasinõudmise otsus tegemata, välja arvatud juhul, kui tuvastatud abikõlbmatu kulu on seotud pettuse või kelmusega ja nimetatud kuriteo toimepanemise suhtes on süüdimõistev kohtuotsus jõustunud.

(14) Lõikes 12 nimetatud juhul vähendatakse projekti abikõlblike kulude eelarvet. Eelarve vähendamisest teavitab RTK toetuse saajat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, sealhulgas e-toetuse keskkonnas.

(15) Kui toetuse tagasinõudmise otsusega vähendatakse kogu taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetust, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks.

(16) RTK peab toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuses toetuse tagasimaksmise määra põhjendama.

(17) Toetuse tagasinõudmise otsus saadetakse toetuse saajale e-toetuse keskkonna kaudu, mille kohta saadetakse teavitust toetuse saaja e-posti aadressile, või vajaduse korral haldusmenetluse seaduse 7. jaos sätestatud muul viisil.

(18) Toetuse saaja peab maksma toetuse tagasinõudmise otsuses nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasi 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast alates.

§ 25. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja kohustub:

- 1) tagama taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimuste täitmise;
- 2) tagama taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või kõrvaltingimusega rahuldamise otsuses ette nähtud omafinantseeringu;
- 3) kasutama toetust vastavuses taotluse rahuldamise otsusega;
- 4) tagastama toetuse RTK toetuse tagasinõudmise otsuse alusel;
- 5) esitama RTK poolt ette nähtud vormis, viisil ja tähtaja jooksul nõutud informatsiooni ja aruanded;
- 6) tagama, et toetuse saaja ja partner peavad eraldi raamatupidamisarvestust toetuse ja omafinantseeringu kasutamise kohta, samuti tagama, et toetuse saaja ja partneri raamatupidamises on toetatava projekti kulud ja neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest toetuse saaja kuludest ning kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavad;
- 7) taotlema RTK-lt projekti eelarves muudatusi, kui need on suuremad kui kümme protsenti tegevusrea summast võrreldes taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või kõrvaltingimusega rahuldamise otsuses sätestatuga, välja arvatud kindlasummaliste maksete puhul;
- 8) taotlema RTK-lt nõusolekut taotluses sisalduva projekti tegevuste muutmiseks, välja arvatud kindlasummaliste maksete puhul, või kestuse pikendamiseks, arvestades §-s 9 nimetatud tähtaegu;
- 9) kandma kõik kulud, mis tulenevad projekti kallinemisest võrreldes taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või kõrvaltingimustega rahuldamise otsuses kajastatud summaga;
- 10) võimaldama projektiga seotud kulude, tegevuste ja tulemuste kontrollimiseks teostada kohapealset kontrolli toetuse ning omafinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja tehtud tööde osas, sealhulgas võimaldama kontrollijal juurdepääsu kõikidesse projektiga seotud ruumidesse ja territooriumidele, mida toetuse saaja omab, rendib või mistahes muul moel kasutab, ning ühtlasi tagama samasuguse võimaluse viia samasugune kontroll läbi partneri juures;
- 11) andma kontrollija käsutusse projektiga seotud kulude, tegevuste ja tulemuste kontrollimiseks kõik projektiga seotud andmed ning dokumendid viie tööpäeva jooksul vastava teate saamisest arvates;
- 12) osutama kontrolli kiireks läbiviimiseks igakülgselt abi;
- 13) näitama toetuse kasutamisel RTK poolt ette antud viisil, et tegemist on regionaaltoetusega;
- 14) kui toetus on vähese tähtsusega abi või riigiabi, säilitama projekti elluviimisega seotud dokumente kümme aastat alates kuupäevast, mil abi anti, ning muudel juhtudel seitse aastat pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu;
- 15) tagama projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimise ja avaliku kasutuse korral avaliku kasutuse taotluses ning taotluse rahuldamise otsuses märgitud eesmärkidel ja tingimustel abi saanud piirkonnas viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates ning mitte sooritama selle vara osas tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele põhjendamatu eeliseisundi;
- 16) kooskõlastama RTK-ga toetuse eest loodud ja soetatud vara osas õiguste üleandmise korral üleandmise tingimused ning edasise vastutuse vara sihtotstarbelise kasutuse eest;
- 17) informeerima viivitamata kirjalikult RTK-d kõigist toetuse saamiseks esitatud andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas aadressi või volitatud esindajate muutumisest ka siis, kui eelnimetatud muudatused on registreeritud avalikus registris või avalikustatud massiteabevahendite kaudu;
- 18) viivitamata kirjalikult teavitama RTK-d asjaoludest, mis vältimatult või suure tõenäosusega takistavad projektis ette nähtud kindlasummaliste maksete teostamiseks kokkulepitud tulemuste saavutamist ning seavad kahtluse alla projekti elluviimise taotluse rahuldamise otsuses nimetatud jätkamise otstarbekuse;
- 19) tagama projekti elluviimisesse kaasatud partneriga sõlmitud koostöökokkuleppe ja muude asjakohaste korraldustega projekti elluviimisega seotud kohustuste täitmise partneri poolt;
- 20) esitama RTK-le projekti kulude tekkimise prognoosi kümne tööpäeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse saamist ja iga järgneva kalendriaasta 10. märtsiks;
- 21) avaldama avalikul veebilehel ja hoidma avalikult kättesaadavana meetme raames valminud uuringud, analüüsid ja muud materjalid;
- 22) paragrahvi 3 lõike 2 punktis 3 nimetatud projekti puhul informeerima viivitamata kirjalikult RTK-d kaasfinantseeritava projekti osas tehtud taotluse rahuldamise otsuse tühistamisest, finantskontrolli otsusest või projekti abikõlbliku eelarve vähendamisest.

§ 26. Toetuse saaja kohustused seoses hankimisega

(1) Riigihangete seaduse subjektist toetuse saaja kohustub järgima riigihangete läbiviimisel riigihangete seaduses kehtestatud nõudeid.

(2) Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses, peab ta järgima riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud põhimõtteid, kui teenuse, asja või ehitustöö eeldatav maksumus käibemaksuta on 20 000 eurot või üle selle.

(3) Toetuse saaja, kes ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses, kohustub ostumenetluse korraldama riigihangete registris toetuse saaja ostuna, kui ostu eeldatav abikõlblik maksumus ilma käibemaksuta on 60 000 eurot või sellest suurem.

§ 27. RTK kohustused

RTK kohustub:

- 1) avama õigel ajal taotluste ja aruannete esitamise võimaluse e-toetuse keskkonnas ja tegema asjakohased juhendmaterjalid kättesaadavaks oma veebilehel;
- 2) teavitama toetuse saajaid viivitamata toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides tehtud muudatustest;
- 3) andma toetuse saajale informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud §-des 25 ja 26 nimetatud kohustuste täitmisega;
- 4) heaks kiitma või tagasi lükkama § 22 lõikes 1 nimetatud kulud;
- 5) pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist avalikustama oma veebilehel toetuse saaja nime, projekti nimetuse, toetuse ja projekti kogumahu ning projekti kestuse;
- 6) mitte avaldama taotlejate ja taotluste kohta menetluse käigus saadud informatsiooni, välja arvatud punktides 5 ja 13 nimetatud informatsiooni, ega dokumente, välja arvatud õigusaktides sätestatud juhtudel;
- 7) kontrollima toetuse saaja vähese tähtsusega abi jääki ning teavitama toetuse saajat vähese tähtsusega abi andmisest, kui antakse vähese tähtsusega abi;
- 8) säilitama vähese tähtsusega abi ja riigiabi andmist käsitlevaid andmeid kümne eelarveaasta jooksul alates päevast, mil käesoleva määruse alusel anti viimast korda üksikabi;
- 9) edastama andmed abi andmise kohta riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse vastavalt konkurentsiseaduse § 49² lõikele 3, kui antakse riigiabi ja vähese tähtsusega abi;
- 10) teostama komisjoni 20. detsembri 2011. aasta otsuse artiklis 6 nimetatud kontrolli liigse hüvitamise üle;
- 11) edastama Euroopa Komisjonile grupierandi teatise konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud tingimuste kohaselt 20 tööpäeva jooksul käesoleva määruse kehtima hakkamisest arvates;
- 12) töötama välja kooskõlastatult ministeeriumiga § 1 lõigetes 4 ja 5 nimetatud väljund- ja tulemusnäitajate määramise ja arvestamise meetoodika ning avalikustama selle oma veebilehel enne meetme taotlusvooru avamist;
- 13) esitama MARO-le väljavõtte oma maakonna projektide seisundite, eelarvete, sealhulgas taotletud toetuse summa, projektile tehtud väljamaksete ning projektide algus- ja lõppkuupäevade kohta struktuuritoetuse registrist hiljemalt 31. märtsiks, 30. juuniks, 30. septembriks ja 31. detsembriks või MARO soovil tihedamini.

§ 28. Vaide esitamine ja menetlemine

RTK otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab RTK.

§ 29. Määruse kehtetuks tunnistamine

Riigihalduse ministri 7. mai 2019. a määrus nr 25 „Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede” tunnistatakse kehtetuks.

Riina Solman
Riigihalduse minister

Merike Saks
Kantsler